

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 149

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

datum: 3 november 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Stookolieketels - Vervangingen

In Vlaanderen worden veel woningen verwarmd met stookolie in vergelijking met andere Europese landen, ook al is stookolie een van de meest vervuilende fossiele energiebronnen. Ongeveer 40% van de broeikasgasemissies van woningverwarming is afkomstig van het gebruik van stookolie. En dat om slechts 16% van de woningen te verwarmen.

Daarom werd, bij decreet van 22 oktober 2021, beslist vanaf 1 januari 2022 het verwarmen met stookolie in Vlaanderen uit te faseren. Zo mag men sindsdien geen nieuwe stookolieketels meer installeren in nieuwbouwwoningen of bij ingrijpende energetische renovaties en mag men bestaande ketels enkel door een nieuwe vervangen als er geen aardgas in de straat ligt. Ligt er wel aardgas, dan is dat verboden.

Een klein onderdeel zoals een regeling of brander (mits keuring) vervangen mag, maar van zodra het ketellichaam, dus het verwarmingstoestel als geheel, moet vervangen worden, gaat het om 'het vervangen van de stookolieketel'.

Hetzelfde decreet van 22 oktober 2021 legt ook op dat vanaf 1 april 2022 de installateurs van stookolieketels per kwartaal aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) een lijst rapporteren met adressen van de residentiële en niet-residentiële gebouwen waarin ze gedurende het vorige kwartaal een of meer stookolieketels of ketellichamen hebben geïnstalleerd of vervangen. Deze gegevens worden tevens opgenomen in de nieuw opgerichte databank voor energiegebruik en -productie.

Eigenaars die toch een nieuw stookolietoestel installeren in de gevallen dat dit niet is toegelaten, riskeren een administratieve geldboete van 3000 euro, vermeerderd met 2000 euro per gebouweenheid.

1. Hoeveel bestaande stookolieketels of ketellichamen werden sinds de invoering van het verbod vervangen door een nieuwe stookolieketel (wanneer er dus geen aardgas in de straat ligt)? Graag een opsplitsing tussen ketel/ketellichaam, per type gebouw (residentieel, niet-residentieel) per maand, per provincie.
2. Hoeveel bestaande stookolieketels of ketellichamen werden sinds de invoering van het verbod vervangen door een ander verwarmingstoestel (wanneer er dus wel aardgas in de straat ligt)? Graag een opsplitsing tussen ketel/ketellichaam, per verwarmingstype (aardgasketel, warmtepomp, andere), per type gebouw (residentieel, niet-residentieel) per maand, per provincie.

3. Bij hoeveel bestaande stookolieketels werden sinds de invoering van het verbod kleine herstellingen uitgevoerd? Graag een opsplitsing per type herstelling (vervanging onderdelen...), per maand, per provincie.
4. Hoeveel keuringen voor een nieuwe brander werden aangevraagd? Graag een opsplitsing per maand, per provincie voor de afgelopen 5 jaar
5. Hoeveel boetes werden tot dusver uitgereikt aan eigenaars die ondanks het verbod toch een nieuwe stookolieketel plaatsten wanneer dat niet toegelaten was?
 - a) Graag een opsplitsing per maand, reden en hoogte van de boete.
 - b) Werden na deze boetes de eigenaars nogmaals gecontroleerd opdat ze wel de juiste maatregelen namen? Waarom wel, niet?
6. Op welke manier worden eigenaars van kapotte installaties aangespoord om hun installatie te laten vervangen door een duurzame verwarmingsinstallatie?
7. Stookolieketels hebben een vrij lange levensduur.

Op welke termijn denkt de minister dat Vlaanderen geen stookolieketels meer zal hebben voor ruimteverwarming? Wat is de ambitie van de minister op dat vlak en zijn er bijkomende maatregelen nodig?

ANTWOORD

op vraag nr. 149 van 3 november 2022

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

1. Aantal registraties van plaatsingen van nieuwe stookolieketels/stookolieketellichamen sinds 1 januari 2022:

- Ketel: 183 meldingen. Ketellichaam: 0 meldingen.
- Per maand: januari 12 – februari 22 – maart 62 – april 12 – mei 24 – juni 19 – juli 4 – augustus 11 – september 13 – oktober 4.
- Per provincie: West-Vlaanderen 26 - Oost-Vlaanderen 31 - Vlaams-Brabant 38 – Limburg 25 - Antwerpen 8. Onbekend: 55 (verkeerd gebouw eenheidID gemeld door installateur moet nog worden gecorrigeerd).
- Er wordt bij de melding geen onderscheid gemaakt tussen het type gebouw.

De controle of de woning al dan niet kan worden aangesloten op het aardgasnet is nog niet uitgevoerd. Voor deze controle zijn al afspraken voorzien met de netbeheerders om de mogelijkheden tot aardgasaansluiting te linken aan de gemelde plaatsingen van stookolieketels/stookolieketellichamen.

2. Op dit moment wordt de plaatsing van andere verwarmingstoestellen (naast de stookolieketels) niet aan een meldingsplicht onderworpen. Vanaf 1 januari 2023 zal de keuring voor eerste ingebruikname van centrale stooktoestellen op vaste, vloeibare of gasvormige brandstoffen wel worden onderworpen aan een meldingsplicht door de erkende technici. Dit moet de Vlaamse overheid in staat stellen om een correcter beeld te krijgen van alle nieuw geplaatste verwarmingstoestellen die vallen onder het Stooktoestellenbesluit.
3. Kleine herstellingen aan stookolieketels zijn op dit moment niet onderworpen aan een meldingsplicht. Deze worden dus niet geregistreerd waardoor ik u hiervan geen overzicht kan bezorgen.
4. Keuringen van een nieuwe brander zijn op dit moment niet onderworpen aan een meldingsplicht. Deze worden dus niet geregistreerd. Zie het antwoord op vraag 2 voor de registratie van de keuring voor eerste ingebruikname van centrale stooktoestellen. Deze keuring is ook noodzakelijk bij de vervanging van de brander van het stooktoestel.
5. a) In het kader van de handhaving worden nog enkele verduidelijkingen van het energiedecreet voorbereid. Er werden tot dusver nog geen boetes uitgereikt. We moeten in de huidige context van een energiecrisis er over waken dat onze aanpak voldoende draagvlak blijft houden om een maximaal resultaat te halen. Ik zet daarom vooral in op extra sensibilisatie en begeleiding van gezinnen bij het energie-efficiënter maken en het verduurzamen van hun verwarmingsinstallatie.
- b) Artikel 13.4.9/2 van het Energiedecreet vermeldt dat de aangifteplichtigen een boete krijgen volgens de procedure zoals vermeld in artikel 13.4.8 van het Energiedecreet. In het huidige regelgevend kader is niet voorzien dat de aangifteplichtigen bijkomende maatregelen moeten nemen. Deze worden dan ook niet gecontroleerd.

6. Eigenaars van defecte installaties kunnen meer informatie vinden over het overstappen naar een duurzaam alternatief via: <https://www.vlaanderen.be/nieuwe-verwarmingsinstallatie-kiezen/naar-woningverwarming-met-warmtepomp-of-warmtenet>. Daar vinden ze onder andere een beslissingsboom duurzame verwarming waar de opties op maat worden voorgesteld. Ook via de woningpas worden burgers naar deze beslissingsboom geleid. Eigenaars kunnen ook raad vragen bij hun lokale energiehuis en via het systeem van de BENOvatiecoaches waar ook voorzien is in de begeleiding van eigenaars bij de plaatsing van een warmtepomp.
7. Stookolieketels hebben een levensduur van ongeveer 20 jaar. Op dit moment is het zo dat stookolieketels of stookolieketellichamen wel nog mogen worden vervangen door andere stookolieketels of stookolieketellichamen wanneer er in de straat geen aardgasnet beschikbaar is. Hopelijk kunnen we in de toekomst ook voor deze situaties gaan naar meer hybride toepassingen waarin bijvoorbeeld warmtepompen een steeds groter aandeel van de warmtevraag voor hun rekening kunnen nemen. Rond de mogelijkheden van deze toepassingen lopen binnen de sector en binnen de Vlaamse overheid studies. Onder meer op basis van deze studieresultaten zullen we ons toekomstig beleid verder vorm gaan geven.